

แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

Development of Participative Administration In Student Affairs Management at School of
The Secondary Educational Service Area office 2

อนุสรณ์ รักษาการ¹, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศันสนีย์ จะสุวรรณ²

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

² อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 (2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ของโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ และ (3) เพื่อเสนอแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 47 โรงเรียน แบ่งออกเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 23 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 24 โรงเรียน จำนวนโรงเรียนละ 10 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 470 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และทำการหาค่าสถิติ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบโดยใช้สถิติทดสอบ t-test ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 อยู่ในระดับมากทุกด้าน ประกอบด้วย ด้านงานปกครองและวินัย ด้านงานกิจกรรมนักเรียน และด้านงานสวัสดิการและบริการ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ของโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ทั้งในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่

พิเศษ มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานกิจการนักเรียนอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารควรพัฒนารูปแบบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมให้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น เช่น บุคลากรในทุกระดับมีส่วนร่วมในรูปแบบของคณะสภาระดับชั้น ฯลฯ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

คำสำคัญ การบริหารแบบมีส่วนร่วม/การบริหารงานกิจการนักเรียน

Abstract

The objectives of the study were to 1) investigate the participative administration in student affairs management at school of the Secondary Education Service Area Office 2, 2) compare the participative administration in student affairs management at school of the Secondary Education Service Area Office 2, and 3) suggest the participative administration in student affairs management at school of the Secondary Education Service Area Office 2. The sample were 470 persons came from 23 large schools and 24 extra large schools selecting from 10 persons/school. The questionnaire was the instrument of the data collection which consisted of 5 alternatives rating scale. The mean, standard deviation and t-Test were used as the statistical analysis.

The result of the study found that ;

1. The participative administration in student affairs management at school of the Secondary Education Service Area Office 2 as much level such as the government and discipline, the student affairs and the welfare and service, respectively.
2. There was no statistical difference concerning the participative administration in student affairs management at school of the Secondary Education Service Area Office 2 between the large schools and the extra large schools.
3. The guideline of development of participative administration in student affair management at school of the Secondary Education Service Area Office 2 found that the large school and the extra large school has much participative administration in student affairs management concerning the concrete action such as every personal participative administration of faculty, class in order to increasing the efficient operation.

Keywords Participative Administration / Student Affairs Management

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายแม่บทในการจัดการศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ในการจัดการศึกษาให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในยุคปัจจุบันในส่วนของความร่วมมือในการจัดการศึกษา พระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้กล่าวไว้ในหมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 8(2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและในมาตราที่ 9(6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น จะเห็นว่าความมุ่งหมาย และหลักการในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ ได้แสดงให้เห็นถึงความต้องการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยให้ทุกฝ่ายในสังคมได้เข้ามามีส่วนในการจัดการศึกษา และประกอบกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 - 2559 ได้กล่าวไว้ในวัตถุประสงค์ของแผนในส่วนของพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคม เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคน และสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้ เน้นการสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัด และสนับสนุนการจัดการศึกษา รวมทั้งการระดมทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา ด้วยการให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

จากหลักการและเหตุผลข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียนนั้นจัดเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นเรื่องที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีโอกาสได้เข้ามามีส่วนร่วมคิดตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์ในกิจกรรมต่าง ๆ อีกทั้งยังทำให้การบริหารงานของโรงเรียนได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจนบรรลุวัตถุประสงค์ และเพื่อให้เป็นไปตามความเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อในด้านจิตใจ อารมณ์ และการดำเนินชีวิตตามขนบธรรมเนียมประเพณี ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ซึ่งเป็นเขตพื้นที่การศึกษาที่มีโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษเป็นจำนวนมาก และเป็นเขตพื้นที่ที่มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีค่อนข้างมาก โดยผลการวิจัยครั้งนี้ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลและแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่ผู้วิจัยสังกัดอยู่ในก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ของโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ
3. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านงานปกครองและวินัย ด้านงานกิจกรรมนักเรียน และด้านงานสวัสดิการและบริการ เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และเสนอเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามค่าความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ทั้งหมด 47 โรงเรียน จำนวน 470 คน (ประกอบด้วยโรงเรียนขนาดใหญ่ 23 โรงเรียน และขนาดใหญ่พิเศษ 24 โรงเรียน)

โดยกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน ครูหัวหน้างานปกครอง จำนวน 1 คน ครูผู้รับผิดชอบหัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 6 คน รวมโรงเรียนละ 10 คน ซึ่งแบ่งออกเป็น โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 230 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 240 คน รวมทั้งสิ้น 470 คน

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ไม่นต่ำกว่า 3 ปี มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท อยู่ในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน และ/หรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนในปัจจุบัน อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 4 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 5 คน

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วม

แนวคิดและทฤษฎีของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ฉฐกร สุขขุม (2553, หน้า 12) นักทฤษฎีองค์การได้นำทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะทฤษฎีที่เกี่ยวกับแรงจูงใจ พอสรุปได้ดังนี้

1. ทฤษฎีลำดับความต้องการของ Maslow มีความเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีความต้องการเหมือนกัน トラบใดที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้ ก็จะเกิดปัญหาความต้องการอยู่ร่ำไป แต่ถ้าความต้องการได้รับการตอบสนองก็จะเลิกสนใจ และมนุษย์ตอบสนองความต้องการแตกต่างกัน ทางด้านปริมาณความต้องการระดับต่ำค่อนข้างมีขอบเขตจำกัด แต่ความต้องการระดับสูงมักจะมีขอบเขตไม่จำกัด

2. ทฤษฎีความจูงใจของ Herzberg มักมีความเชื่อว่า ปัจจัยที่จะจูงใจให้คนทำงานประกอบด้วย ความสำเร็จในงานที่ทำการได้รับการยอมรับ ยกย่อง และนับถือความก้าวหน้าในหน้าที่การงานที่นำไปสู่ความสำเร็จ ลักษณะของงานที่ทำ ความรับผิดชอบในงานที่รับมอบหมาย และความเจริญเติบโตส่วนบุคคล

3. จากการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ Argyris พบว่าบุคคลจะมีวุฒิภาวะและบุคลิกภาพเป็นของตัวเอง การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะช่วยให้บุคคลได้ พัฒนาบุคลิกภาพของตนเองในด้านการตัดสินใจ การควบคุม การทำงาน การแสดงออก ทักษะคิด และการใช้ความสามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ และนอกจากนี้ ปัจจัยที่ก่อเกิดการมีส่วนร่วมที่สำคัญที่สุด คือแรงจูงใจและภาวะผู้นำ กล่าวคือแรงจูงใจเป็นสิ่งที่เป็นตัวกระตุ้นเพื่อก่อให้เกิดการกระทำของพลังในบุคคล ส่งผลต่อการแสดงซึ่งพฤติกรรมและวิธีในการทำงาน เพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ เพราะแรงจูงใจมีผลต่อกระบวนการทำงานของบุคคล ในทิศทางแห่งประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามเป้าหมายที่ต้องการ

2. การบริหารงานกิจการนักเรียน

2.1 ความหมายของงานกิจการนักเรียน

วิภาวรรณ โชติสวัสดิ์ (2555, หน้า 37) การบริหารงานกิจการนักเรียน หมายถึง นักเรียน เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน โดยตรง นอกเหนือจากการเรียนการสอนตามปกติที่มุ่งส่งเสริมการเรียนการสอนของนักเรียนทุกคน ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความประพฤติที่ดีงาม มีระเบียบวินัยในตนเอง อันจะส่งผลให้นักเรียนก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในการเรียนและการทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษาออกไป

2.2 ขอบเขตงานกิจการนักเรียน

นิยม สุขสกิจ (2550, หน้า 12) ขอบข่ายของงานกิจการนักเรียน คือ การรับรองและลงทะเบียนนักเรียน การปฐมนิเทศ การรักษาระเบียบวินัยนักเรียน การจัดกิจกรรมนักเรียน การจัดบริการและสวัสดิการต่าง ๆ การทำระเบียบสะสม การติดตามประเมินผลนักเรียนที่จบการศึกษา

3. โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 แบ่งตามขนาด

การแบ่งกลุ่มโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เป็นการแบ่งตามขนาดโรงเรียน ตามเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา ดังนี้

- 1) จำนวนนักเรียน น้อยกว่า หรือเท่า 500 คน ขนาดเล็ก จำนวน 0 โรงเรียน
- 2) จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 501 - 1,500 คน ขนาดกลาง จำนวน 5 โรงเรียน
- 3) จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 1,501 - 2,500 คน ขนาดใหญ่ จำนวน 23 โรงเรียน
- 4) จำนวนนักเรียน มากกว่า 2,500 คน ขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 24 โรงเรียน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พลอยงาม พะลาขานนท์ (อ้างถึงใน กิตติ กรทอง, 2552) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจถึงแม้ว่าผู้บริหารจะตัดสินใจเองได้แต่การปฏิบัติงานต่าง ๆ นั้นต้องอาศัยผู้ร่วมงานในการปฏิบัติงาน การให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วม ทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาเกิดความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกัน ส่งผลต่อการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

เรมีเดียส (Remedios) อ้างอิงใน รุจิรา ปันงา (2548, หน้า 50) การบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารโรงเรียนที่ผู้บริหารจำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน ตลอดจนต้องดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านต่าง ๆ เพื่อช่วยสร้างเสริมประสบการณ์แก่นักเรียนให้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคมครบถ้วนทุกด้านอย่างสมดุล สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมปัจจุบัน ซึ่งโรงเรียนต้องดำเนินการควบคู่กันไปกับการเรียนการสอนปกติ โดยการขอความร่วมมือจากคณะครูและบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน ตลอดจนบุคคลอื่น ๆ ที่อยู่นอกโรงเรียน เช่น ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ประชาชน เป็นต้น ให้ร่วมมือกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าว เพื่อขัดเกลานักเรียนให้ปรับเปลี่ยนเป็นพฤติกรรมทางบวก ซึ่งจะช่วยขจัดและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนให้หมดไปหรือลดลง ดังนั้น การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาจะได้ข้อมูลที่น่าไปแก้ไขปรับปรุง ส่งเสริมและพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนให้เป็นอย่างมีระบบและเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถามค่าความคิดเห็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ เพื่อสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ ตำแหน่งปัจจุบัน วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ถึงผู้บริหาร โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการจัดเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่งด้วยตนเองในแต่ละโรงเรียน และรับแบบสอบถามคืน ได้แบบสอบถามกลับมาครบทั้ง 470 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ในส่วนข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียนใช้สถิติทดสอบ T-Test
5. การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ (Content Analysis) การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ของโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียนของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

n = 470

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน	โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1 ด้านงานปกครองและวินัย	4.07	0.56	มาก
2 ด้านงานกิจกรรมนักเรียน	4.04	0.61	มาก
3 ด้านงานสวัสดิการและบริการ	4.03	0.60	มาก
รวม	4.05	0.59	มาก

ตาราง 1 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านงานปกครองและวินัย ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.56) รองลงมา ได้แก่ ด้านงานกิจกรรมนักเรียน ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.61) ระดับที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านงานสวัสดิการและบริการ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.59)

2. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ของโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

ตาราง 2 แสดงระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ของโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โดยรวม

n = 470

การบริหารแบบมีส่วนร่วม ในการบริหารงานกิจการ นักเรียน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1 ด้านงานปกครองและ วินัย	4.06	0.59	มาก	4.08	0.52	มาก
2 ด้านกิจกรรมนักเรียน	4.00	0.63	มาก	4.04	0.58	มาก
3 ด้านสวัสดิการและ บริการ	4.01	0.61	มาก	4.04	0.60	มาก
รวม	4.02	0.61	มาก	4.05	0.57	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ของโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านงานปกครองและวินัย ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.59) รองลงมา ได้แก่ ด้านสวัสดิการและบริการ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.61) ระดับที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านงานกิจกรรมนักเรียน ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.63)

ส่วนระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านงานปกครองและวินัย ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.52) รองลงมา ได้แก่ ด้านกิจกรรมนักเรียน ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.58) ระดับที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านสวัสดิการและบริการ ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.60)

3. ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 ของโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ด้านงานปกครองและวินัย

ตาราง 3 การเปรียบเทียบระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 ของโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ด้านงานปกครองและวินัย

ด้านงานปกครองและวินัย	n	$\bar{X}$	S.D.	t	sig
โรงเรียนขนาดใหญ่	230	4.06	0.59	1.47	.143
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	230	4.08	0.52		

$P > .05$

ตาราง 3 พบว่า ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ของโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ด้านงานปกครองและวินัย มีคะแนนเฉลี่ย 4.06 และ 4.08 และการเปรียบเทียบระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านงานปกครองและวินัย พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านงานปกครองและวินัยไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 ของโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ด้านงานกิจกรรมนักเรียน

ตาราง 4 การเปรียบเทียบระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 ของ โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ด้านงานกิจกรรมนักเรียน

ด้านงานกิจกรรมนักเรียน	n	$\bar{X}$	S.D.	t	sig
โรงเรียนขนาดใหญ่	230	4.00	0.63	1.53	1.27
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	230	4.04	0.58		

P>.05

ตาราง 4 พบว่า ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ของ โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ด้านงานกิจกรรมนักเรียน มีคะแนนเฉลี่ย 4.00 และ 4.04 และการเปรียบเทียบระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านงานกิจกรรมนักเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านงานกิจกรรมนักเรียน ไม่แตกต่างกัน

5. ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 ของ โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ด้านงานสวัสดิการและบริการ

ตาราง 5 การเปรียบเทียบระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 ของโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ด้านงานสวัสดิการและบริการ

ด้านงานสวัสดิการและบริการ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	sig
โรงเรียนขนาดใหญ่	230	4.01	0.61	1.90	0.59
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	230	4.04	0.60		

P>.05

ตาราง 5 พบว่า ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ของโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ด้านงานสวัสดิการและบริการ มีคะแนนเฉลี่ย 4.01 และ 4.04 และการเปรียบเทียบระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านงานสวัสดิการและบริการ พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านงานสวัสดิการและบริการไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีรายละเอียด ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ระดับการมีส่วนร่วมสูงสุด ได้แก่ ด้านงานปกครองและวินัย เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลกระทบต่อโดยตรงแก่นักเรียน ดังนั้นผู้บริหารจึงมุ่งเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมในด้านการปกครองและวินัย เพื่อเป็นการกำกับ ติดตาม และพัฒนานักเรียนให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในขนบธรรมเนียม จารีตประเพณีได้อย่างมีความสุข ข้อค้นพบดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ รุจิรา ปันงา (2548, หน้า 17) , สุทธิชัย อัมโรสด (2551, หน้า 5) กล่าวว่า การบริหารงานกิจการนักเรียน คือ การจัดกิจกรรมเสริมที่โรงเรียนจัดให้แก่ นักเรียน นอกเหนือจากการเรียน การสอนตามปกติในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ให้เป็นคนที่มีความประพฤติดี และเป็นคนดีของสังคมต่อไป และเมื่อพิจารณาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ด้านงานปกครองและวินัย พบว่า ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ของโรงเรียนขนาดใหญ่อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ครูมีการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายผู้ปกครองในการปฏิบัติงานเพื่อสอดส่องดูแลนักเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ส่วนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานเพื่อใช้ในการติดตาม และประเมินผลอย่างชัดเจน เมื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ของโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ในด้านงานปกครองและวินัย พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีทิศทางเน้นไปในการปฏิบัติ การประสานความร่วมมือในการดำเนินงาน ในขณะที่โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษนั้นมีการบริหารแบบมีส่วนร่วมในขั้นการกำกับติดตามการปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่สอดคล้องกับแนวคิดของ อุดุลย์ วรรณคำ

(2552, หน้า 12,14) ลักษณะการมีส่วนร่วมมีหลายลักษณะเริ่มตั้งแต่การร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินงาน ร่วมรับผลประโยชน์และร่วมประเมินผล การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารเป็นบุคลากรสำคัญที่จะเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานส่วนระดับของการมีส่วนร่วมจะมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของผู้ร่วมงานและความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ของผู้บริหาร และการเลือกใช้ระบบการบริหารงาน

1.2 ด้านงานกิจกรรมนักเรียน พบว่า ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ของโรงเรียนขนาดใหญ่อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ส่วนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการดำเนินงานส่งเสริมประชาธิปไตยในรูปแบบของสภานักเรียนอย่างมีรูปธรรม เมื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ของโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ในด้านงานกิจกรรมนักเรียน พบว่า โรงเรียนมีการมุ่งเน้นในการจัดกิจกรรมประชาธิปไตยเพื่อปลูกฝังและให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมสอดคล้องกับแนวคิดของ สุนันทา เลาหพันธ์ (2541, หน้า 197-198) ก็ได้กล่าวถึงระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่าแท้จริงก็คือการใช้ระบบประชาธิปไตยในการบริหารนั่นเอง ซึ่งบุคลากรทั้งหมดจะเป็นผู้กำหนดเป้าหมายขององค์กรและจะใช้วิธีตัดสินใจโดยกลุ่มเป้าหมายหลักในการทำงาน ซึ่งผู้บริหารจะตัดสินใจก็ต่อเมื่อได้รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ โดยรอบครบแล้ว ดังนั้นในการตัดสินใจจึงไม่ได้เกิดจากความต้องการส่วนตัวของใคร โดยเฉพาะ ผู้บริหารเชื่อว่าไม่ว่าจะเป็นรางวัลด้านวัตถุหรือจิตใจต่างมีความสำคัญต่อการทำงานของบุคลากรทั้งสิ้น

1.3 ด้านงานสวัสดิการและบริการ พบว่า ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ของโรงเรียนขนาดใหญ่อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ ในการจัดบริการด้านสาธารณสุข ส่วนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการสรรหานักเรียนที่มีคุณสมบัติเหมาะสมได้รับทุนการศึกษาจากครูที่ปรึกษาครูหัวหน้าระดับชั้น ครูหัวหน้าคณะฯ ฯลฯ อย่างเป็นระบบ

เมื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ของโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ในด้านงานสวัสดิการและบริการ พบว่า มีระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการประสานความร่วมมือ การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ เป็นหลักในการพัฒนาโรงเรียนสอดคล้องกับแนวคิดของ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2541, หน้า 4-6) กล่าวว่า

การมีส่วนร่วมเป็นการที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุน ทำประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ หรือกิจกรรมต่าง ๆ อาจเป็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจหรือในกระบวนการบริหาร การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับสิ่งต่อไปนี้

1) การเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย (Involvement) ได้แก่ การวางแผน กำหนดเป้าหมาย ปรึกษาหารือ วิเคราะห์ปัญหา หาสาเหตุ การให้ข้อเสนอแนะ การให้คำแนะนำ การให้ข้อมูลการร่วมตัดสินใจ

2) การช่วยเหลือและการทำประโยชน์ (Contribution) ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือด้านแรงงาน เงิน/วัสดุอุปกรณ์ ลงมือแก้ไขหรือดำเนินการให้เหมาะสม ประชาสัมพันธ์ ประสานงาน

3) การรับผิดชอบ (Responsibility) ได้แก่ การตรวจสอบ การปฏิบัติตามแผนกำหนดมาตรฐานแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมควรพิจารณาประเด็น ต่อไปนี้

3.1 มีส่วนร่วมทำไม

3.2 ใครควรมีส่วนร่วม

3.3 มีส่วนร่วมเรื่องอะไร

3.4 มีส่วนร่วมอย่างไร

3.5 มีส่วนร่วมมากน้อยแค่ไหน

การให้บุคคลมีส่วนร่วมนั้น บุคคลจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้อง (Involvement) ในการดำเนินการหรือการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ การที่บุคคลมีส่วนในกิจกรรมต่าง ๆ ย่อมทำให้บุคคลมีความผูกพัน (Commitment) ต่อกิจกรรมนั้น มีความผูกพันต่อองค์กรในที่สุด จึงทำให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมทำให้เกิดการมีความเกี่ยวข้องและการมีความเกี่ยวข้องก่อให้เกิดความผูกพัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านงานปกครองและวินัย

จากผลการวิจัย พบว่า ในโรงเรียนขนาดใหญ่ให้ความสำคัญในด้านการประสานความร่วมมือในการดำเนินงาน เพื่อให้การบริหารงานบรรลุวัตถุประสงค์ ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษนั้น ให้ความสำคัญของระบบการดำเนินงาน การติดตามประเมินผล การปฏิบัติและในขณะเดียวกัน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษยังมีความจำเป็นในการบริหารแบบมีส่วนร่วมในด้านการติดตามประเมินผลของการปฏิบัติงานให้ครอบคลุมทุกด้านอย่างสม่ำเสมอ

1.2 ด้านกิจกรรมนักเรียน

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษนั้น มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย แต่พบว่าด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีนั้นยังคงมีค่าเฉลี่ยที่ต่ำเมื่อเทียบกับการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ดังนั้นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ควรจัดให้มีการส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีให้อยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข

1.3 ด้านงานสวัสดิการและบริการ

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ของโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการประสานความร่วมมือเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ในขณะที่โรงเรียนขนาด

ใหญ่พิเศษใช้ระบบภายในโรงเรียน เช่น ครูที่ปรึกษา คณะสี และครูหัวหน้าระดับชั้น มาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินงาน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยเสนอประเด็นที่น่าสนใจ เพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อในการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางการสร้างทีมงานแบบเป็นรูปธรรมในการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

2.3 ควรมีการวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ตามบริบทของสังคม

เอกสารอ้างอิง

กิตติมา กรทอง. (2552). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

ณัฐกร สุขสม. (2553). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมขององค์กรบริหารส่วนตำบลในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ. ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- นิยม สุขสกิจ. (2550). ศึกษาความคาดหวังของนักเรียนต่อการบริหารงานของฝ่ายกิจการนักเรียนโรงเรียนรัตนธิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี.
- รุจิรา ปั่นงา. (2548). สภาพปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาที่เป็นของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา.
- วิภาวรรณ โชติสวัสดิ์. (2555). การบริหารงานกิจการนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตาม มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคณะ. (2541). การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุทธิชัย อัมโรสถ. (2551). การส่งเสริมงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่.
- สุนันทา เลานันทน์. (2541). การพัฒนาองค์กร. กรุงเทพฯ : ดี ดี บุ๊คส ไตร.
- อดุลย์ วรรณคำ. (2552). การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนภูซาง วิทยาคม อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา.